

Jalgratturitega juhtuvate õnnetuste tagajärgedest

Andras Laugamets

SA Tartu Kiirabi, koolitusjuht

Klubi Tartu Maraton, meditsiiniteenistuse
koordinaator

Sihtasutus Tartu Kiirabi

RELATIIVNE RISK! On väga tõenäoline, et te näete pealt jalgratturiga juhtuvat õnnetust või satute sellesse ise!

Sihtasutus Tartu Kiirabi

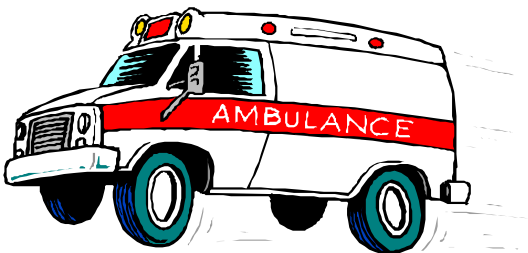
- **17 kiirabibrigaadi**
- **~20% riigi territooriumist**
- **~200 000 alalist elanikku**
- **~300 töötajat**

Jalgratturitega toimunud õnnetused, kuhu on reageerinud SA Tartu Kiirabi

- 2011 aasta **45 744** kiirabivisiidist, õnnestus tuvastada kokku **159** juhtumit jalgrattaga seoses, kus oli vajati kiirabi
- Välja on arvatud kiirabi poolt spordivõistlustel käsitletud patsiendid
- Uuringu tegemine on keerukas mitmetel põhjustel
- **See ei ole absoluutne tõde!**

Kiirabi ja jalgrattur

- Kiirabi saab jalgratturiga juhtunud õnnetuse puhul reeglina kõrge prioriteediga kutse (jube vaatepilt)
- Kiirabi poole pöördutakse sageli ise ja tunde/päevi peale kukkumist (~30% juhtudest)
- Kiirabi dokumentatsioon jätab turvavarustuse olemasolu kohapealt soovida

Üldistavad tulemused

- Mida vanem oled seda rohkem murrad luid jalgrattaga sõites!
- Vanem rattur, vanem ratas, suurem tõenäosus vigastada ennast leistungiga kõhtu (kolm +65 a ratturit)
- ~35% täiskasvanutest oli alkoholne joove!
- Lapsena on tõenäone rattasõidul oma genitaale vigastada (kaks juhtu)

Kas see on uudis?

- **Viiel juhul oli tuvastatav jalgrattaga kukkumise põhjusena haigusseisund**

Üllatavalt palju pöördutakse kiirabi poole
või kutsutakse kiirabi kohale
tühiste vigastustega!

Rangluu ja õlaliigese vigatus ei ole
tavaliiklejale “klassika”
kokku ainult 7 juhtu

Juhtumi algselt on kaheksal
korral esinenud teadvusekaotus

Kolmel juhul oli tuvastatud jalgratturi kodarate vahele jäämine

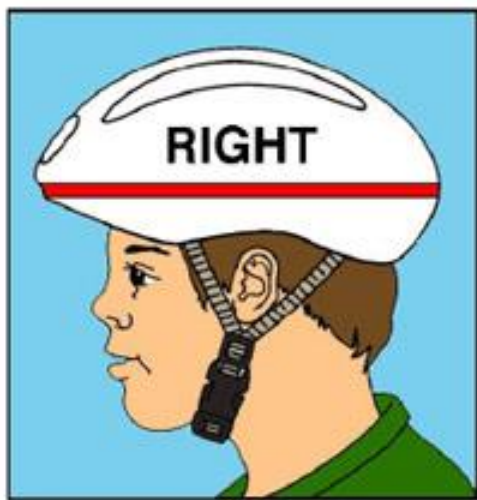
>25% juhtudest oli nägu katki

Ratturi ja jalakäija kokkupõrge kaks juhtu

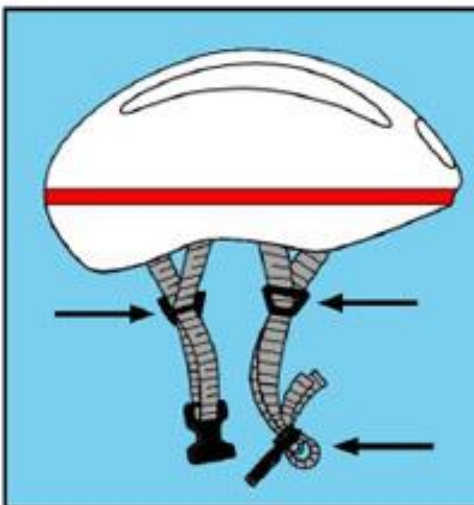
Kolmel juhul on tavaliikluses ratturid
omavahel kokku põrganud

Autojuht on ratturiga põrkunud ja lahkunud (kaks juhtu)

36 juhul oli tegemist nende pea piirkondade vigastusega, mis oleks võinud ÕIGE kiivri kasutamise korral ehk olemata

Wear the helmet flat on the head, not tilted back at an angle!

Make sure the helmet fits snugly and does not obstruct the field of vision. Make sure the chin strap fits securely and that the buckle stays fastened.

WWW.TARMOHAUD.EE
TARTU MITTTRIATHLON 21.07.2012

WWW.TARMOHAUD.EE
SEB 15. TARTU RATTAMARATONI
LASTESOIDUD

WWW.TARMOHAUD.EE
SEB 15. TARTU RATTAMARATONI LASTESOI

WWW.TARMOHAUD.EE
SEB 15. TARTU RATTAMARATONI
LASTESOIDUD

WWW.TARMOHAUD.EE
SEB 15. TARTU RATTAMARATONI LASTESOIDUD

Seisvate objektidega kokkupõrge (neli juhtu)

This image is hosted on
ebaumsworld.com

**Trikiratturid on omamoodi tase – kukkuvad
ja pöörduvad tunde hiljem (valuga
harjunud) kokku viis korda kiirabi**

Kasuistikast

Meesterahva, ligikaudu 40-50 a., surnukeha leitud kraavist KA poolt (väljakutsujat sündmuskohal pole). Lamab kõhuli, näoli kraavi põhjas. Seljas tumedad riided, mille peal helkurvest ja otsmikulamp, mis on purunenud, peas. Ümber pöörates tsentraalselt pulss puudub, pupill keskmiselt lai, kehatüvi soe, ei hinga, nägu verine, näos ilmselt lambiosad, kael deformeerunud. Defibrillaatori tarbeks eemaldatud ülariided rindkerelt. Jäsemed (käed) kahvatud-hallid, külmad. Hukkunu asub jalgrattast (tegemist on ilmselt ratturiga) ligikaudu 15 m kaugusel. Kiivri tükid ligikaudu 50 m kaugusel. Suust alkoholilõhna ei tunne. Riided märjad. Õues sündmuskohal temperatuur ligikaudu 0- + 1 kraadi C. KA brigaadi jalajäljed hukkunu lähedal pinnasel. Tundmatu mees.

Esmaabi rattaõnnetuse korral

- Taga liikluses ohutus
- Suured verejooksud kinni (kuidas, millega?)
- Asendi korrigeerimine vabade hingamisteede tagamiseks “säästva käsitluse” printsiipe järgides on keeruline
- Kukkumise põhjuseks võib olla terviserike, äkksurm
- Sageli ei ole kiirabi vaja

Kokkuvõtteks

- Kasuta turvavarustust õigesti!
- Kui näed jalgrattaõnnetust pealt, ära mine närvi!
- Esmaabi ei ole reeglina raketiteadus!

